

An investigation of university students' homophobia levels regarding gender and gender roles

Üniversitesi öğrencilerinin homofobi düzeylerinin cinsiyet ve cinsiyet rolleri açısından incelenmesi¹

İsmail Sanberk²
Metehan Çelik³
Mehmet Gök⁴

Abstract

The aim is to examine whether gender, gender role and both of them have an effect on the homophobia levels among the university students. The sample includes 202 women (63%) and 118 men (37%), totalling 320 students from different departments of Çukurova University. The data were collected through Personal Information Form, Bem Gender Role Inventory and Hudson Ricket Homophobia Scale. The findings show that university students' homophobia levels differ significantly in gender and gender roles. It means that those men and masculine gender role they have received from homophobia scale scores were significantly higher. However, the common effects of the gender and gender role were found not to play a significant role on homophobia.

Keywords: Homophobia; Gender; Gender Roles.

(Extended English abstract is at the end of this document)

Özet

Bu çalışmanın amacı üniversite öğrencilerinin cinsiyet, cinsiyet rolleri ve her iki değişkenin homofobi düzeyi üzerinde, ortak etki gösterip göstermediğini incelemektir. Araştırmanın örneklemini Çukurova Üniversitesinin farklı bölümlerinde öğrenim gören 202'si kız (%63) ve 118'i erkek (%37) olmak üzere toplam 320 öğrenci oluşturmuştur. Veriler Kişisel Bilgi Formu, Bem Cinsiyet Rolü ve Hudson ve Ricket Homofobi Ölçekleri aracılığıyla toplanmıştır. Elde edilen bulgular üniversite öğrencilerinin homofobi puanlarının cinsiyet ve cinsiyet rolü açısından anlamlı düzeyde farklılaştığını göstermektedir. Buna göre erkekler ve cinsiyet rolü erkeksi olanların homofobi ölçeğinden aldıkları puanlar anlamlı düzeyde daha yüksek bulunmuştur. Ancak cinsiyet ve cinsiyet rolü ortak etkisinin homofobi üzerinde anlamlı rol oynamadığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Homofobi; Cinsiyet; Cinsiyet Roller.

¹ Bu makale 31 Mayıs-03 Haziran 2016 tarihlerinde Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi'nde 3. Avrasya Uluslararası Eğitim Araştırmaları Kongresi'nde kabul edilen sözlü bildirinin genişletilmiş halidir.

² Yrd. Doç. Dr., Çukurova Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, mailsanberk@gmail.com, sanberk@cu.edu.tr

³ Yrd. Doç. Dr., Çukurova Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, celmete@cu.edu.tr

⁴ Uzm. Psk.Dan., mehmet_4@hotmail.com

GİRİŞ

Homofobi yabancılara karşı fobinin (zenofobi) bir türü olarak görülmektedir; zenofobi kendinden farklı, yabancı olan veya normlara uymayan herkesten yoğun bir şekilde korkma olarak tanımlanmaktadır. Zenofobi kişinin yabancılardan ya da bir şekilde kendisinden farklı olan insanlardan korkmasına ve nefret etmesine verilen addır. Değişik olanın tehlikeli olduğu düşüncesiyle oluşan bir korkudur. Homofobi kavramı ilk olarak 1972 yılında ABD’li psikoterapist George Weinberg tarafından ortaya atılmıştır (Herek, 2004). Homofobi, genel olarak, eşcinsellik, biseksüellik ve transseksüellik gibi farklı cinsel yönelimleri bulunan insanlara yönelik olumsuz duygular, tutumlar ve/veya davranışlar olarak tanımlanmaktadır (Budak, 2003). Eşcinsellere yönelik düşmanca tutum, olumsuz değerlendirme içeren bir eğilim olarak betimlenebilir. Bu olumsuz değerlendirme duyuşsal (örneğin; tikslenme), bilişsel (örneğin; alçaltıcı stereotipleştirme) ve davranış (örneğin; kaçınma) eğilimlerini içerebilmektedir (Sielert ve Timmermanns, 2011).

Türkiye’de farklı örneklem grupları üzerinde yapılan epidemiyolojik çalışmalar (Eskin, Kaynak-Demir ve Demir, 2005) kendi cinsel kimliğini gay, lezbiyen ya da biseksüel olarak tanımlayan kişilerin oranının, yurtdışı çalışmalarda rapor edilen oranla örtüştüğünü göstermektedir (Laumann, Gagnon, Michael ve Michaels, 1994; Wichstrøm ve Hegna, 2003; Wells, McGee ve Beautrais, 2011). Buna göre cinsel kimliği homoseksüel veya biseksüel olanların oranı yaklaşık %2 ila %3 arasında değişmektedir (Eskin vd., 2005; Laumann vd., 1994; Wichstrøm ve Hegna, 2003; Wells vd., 2011). Heteroseksüellik dışındaki cinsel kimliklerin görülme oranı farklı toplumlarda benzer olsa da, maruz kalınan tutum toplumsal-kültürel bağlama göre farklılaşmaktadır. Bazı toplum ve/veya topluluklarda, heteroseksüellik dışı cinsel yönelimler belirli bir hoşgörülle karşılanırken, toplumların çoğunda eşcinsellerin ve biseksüellerin, heteroseksüellere oranla saygınlığı düşük ve sağlıksız olarak algılandıkları görülmektedir (Sakallı-Uğurlu ve Uğurlu, 2004; Güney, Kargı ve Çorbacı-Oruç, 2004). Türkiye’de eşcinseller sıklıkla düşmanca tutum ve/veya homofobik tepkilerle karşılaşsalar da (Sakallı-Uğurlu ve Uğurlu, 2004), bu konuda yeteri kadar betimsel nitelikli ya da önlemeye dönük deneysel çalışmaların olmadığı görülmektedir. Oysa Simon (2008) çalışmasında Türk öğrencilerin, Rus ve özellikle Alman öğrencilere göre eşcinsel ve lezbiyenlere karşı daha düşmanca tutum içerisinde olduklarını ortaya koymaktadır.

Spoden (1993) homofobiyi cinsiyetlere dönük hiyerarşik bir ayrımın sonucu olarak, katı cinsiyet rolleri ile ilişkili basmakalıp düşüncenin dışavurumu olarak görmektedir. Bu mantığa göre geleneksel erkeklik ve kadınlıkla ilgili değer ve gücün devam ettirilmesinde homofobi bir aracılık işlevi görmektedir. Spoden’e (1993:105) göre ataerkil bir toplumda “Homoseksüellik [homophily] ve dişilik, erkek olmayan olarak tanımlanmaktadır”. Buna göre eşcinsellik ve dişilik, erkek olma veya erkekliği merkeze koyan bir açıklama üzerinden tanımlanmaktadır. Ataerkil toplumlarda sadece eşcinsel yönelimli olanlar değil, homofobinin aracılığıyla bütün insanlar geleneksel kadınlık ve erkeklik imgesine göre sosyal açıdan kontrol edilmektedir (Spoden, 1993; Watzlawik, 2003). Bu açıdan bakıldığında toplumlarda yaygın ve meşrulaştırılmış olan homofobi, yalnızca lezbiyen ve gaylere yönelik bir ayrımcılık olarak görülmesi yanıltıcı olabilmektedir. Homofobi aynı zamanda, geleneksel toplumsal (cinsiyetler arası) rol paylaşımının sürekliliğine de hizmet etmektedir. Kuşkusuz erkeklere sağladığı sosyal avantajlarından ötürü erkeklerin, kadınlara göre daha çok homofobik eğilim göstermesi beklendik bir durumdur.

Homofobi eğilimi sadece insanların biyolojik cinsiyeti tarafından açıklanamamaktadır. Nitekim Cullen (1997) çalışmasında homoseksüel bir kişi ile tanışık olma, cinsiyet rolü ve açıklık gibi kişilik özelliklerinin homofobiyi en çok yordayan değişkenler olduğunu tespit etmiştir. Yine aynı şekilde Şah (2012), eşcinsellerle düşük tanışıklık düzeyinde olanların daha fazla homofobik eğilim gösterdiklerini tespit etmiştir. Simon ise (2008), geleneksel erkeklik normunu yansıtan bireylerin

homoseksüellere karşı daha düşmanca tutum içerisinde olduklarını belirtmektedir. Bu nedenle homofobinin salt bireyin cinsiyeti açısından değil, aynı zamanda cinsiyet rolleri açısından incelenmesinin büyük bir önemi vardır. İlgili alan yazına bakıldığında biyolojik ve cinsiyet rolünün homofobi üzerinde ortak etkisini inceleyen bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu nedenle bu çalışmanın amacı üniversite öğrencilerinin cinsiyet, cinsiyet rolleri ve her iki değişkenin homofobi düzeyi üzerinde, ortak etki gösterip göstermediğini incelemektir.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın genel amacı, üniversite öğrencilerinin homofobik olma düzeylerinin cinsiyet ve cinsiyet rolleri açısından incelenmektir. Bu doğrultuda aşağıdaki sorulara cevap aranmaya çalışılmıştır:

1. Kadın ve erkek üniversite öğrencilerinin homofobi puanları arasında anlamlı fark var mıdır?
2. Farklı cinsiyet rolüne sahip öğrencilerin homofobi puanları arasında anlamlı fark var mıdır?
3. Cinsiyet ve cinsiyet rolünün ortak etkisinin homofobi puanları üzerinde anlamlı etkisi var mıdır?

YÖNTEM

Araştırma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu Çukurova Üniversitesinin farklı bölümlerinde öğrenim gören 202'si kız (%63) ve 118'i erkek (%37) olmak üzere toplam 320 öğrenci oluşturmuştur; öğrencilerin yaş ortalaması 22.14 olarak hesaplanmıştır. Çalışma grubunda yer alanların %11'i köy, %6'sı kasaba/bucak, %25'i ilçe, %15'i şehir ve %42'si bir büyükşehirde yaşıyor olduklarını ifade etmiştir. Çalışma grubunda yer alan öğrencilerin en çok Akdeniz Bölgesinden (%66) oldukları görülmektedir. Bu bölgeyi sırasıyla Güneydoğu (%12), İç Anadolu (%8), Doğu Anadolu (%6), Ege (%3), Karadeniz (%3) ve Marmara (%2) Bölgeleri takip etmektedir.

Veri Toplama Araçları

Hudson ve Ricket Homofobi Ölçeği (HRHÖ): HRHÖ, eşcinsel bireylere yönelik tutumları ölçmek amacıyla Hudson ve Ricketts (1980) tarafından geliştirilen 25 maddelik bir ölçektir. Araştırmada, ölçeğin Sakallı ve Uğurlu (2001) tarafından uyarlanan 24 maddelik Türkçe formu kullanılmıştır. Ölçeğin Türkçe Formu için hesaplanan iç tutarlık katsayısı .94'tür (Sakallı ve Uğurlu, 2001). Ölçekte her bir madde 1 (hiç katılmıyorum) ile 6 (çok katılıyorum) arasında derecelendirilmektedir. Ölçekten alınan puanın yüksek olması, yüksek homofobi düzeyine işaret etmektedir.

Bem Cinsiyet Rolü Envanteri (BCRE): BCRE orijinal olarak 20 kadınsılık, 20 erkeksilik ve 20 sosyal beğenirlik maddesinden oluşmaktadır ve bu maddeler karışık sırada tek bir ölçek halinde uygulanmaktadır. Kişiler bu maddelerin, kendilerini ne ölçüde tanımladıklarını "1. Hiç Uygun Değil, 7: Tamamen Uygun" arasında değişen bir derecelendirmeyi kullanarak belirtmektedirler. Kadınsılık (K) ve Erkeksilik (E) ölçeklerinden iki ayrı puan elde edilmektedir. Bu puanların ortancalarına (median) göre deneyin androjen, erkeksi, kadınsı ve belirsiz cinsiyet rollerinden hangisine sahip olduğu belirlenmektedir. Kadınsılık puanı kadınsılık ortancasının üstünde, erkeksilik puanı erkeksilik ortancasının üstünde olanlar androjen; kadınsılık puanı ortancanın altında, erkeksilik puanı ortancanın üstünde olanlar erkeksi; kadınsılık puanı ortancanın üstünde, erkeksilik puanı ortancanın altında olanlar kadınsı ve iki puanı iki ortancanın altında olanlar da belirsiz cinsiyet rolüne sahip olarak kabul edilmektedir (Dökmen, 1999).

Verilerin Analizi

Verilerin analizinde ilişkisiz örneklem için iki faktörlü varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır. Varyansların homojenliğine Levene F Testi ile bakılmış ve varyansların homojenliği koşulunun karşılandığı belirlenmiştir. Varyanslar homojen olduğu için, anlamlı farklılıkların çıktığı gruplarda farkın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek amacıyla Post Hoc Test olarak Scheffe testi kullanılmıştır. Tüm sonuçlar için hata payı üst sınırı 0.05 ve 0.01 olarak kabul edilmiştir.

BULGULAR

Üniversite öğrencilerinin homofobi düzeylerinin cinsiyet, cinsiyet rolleri temel ana etkileri ve her iki değişkenin ortak etkileri açısından belirlemeyi amaçlayan bu araştırmada elde edilen bulgular aşağıda sunulmuştur.

Öğrencilerin Homofobi Ölçeği'nden aldıkları puanlara ait betimsel istatistikler Tablo-1'de, desene ait kenar ve gözenek ortalamalarının karşılaştırılmasına ilişkin iki faktörlü ANOVA sonuçları Tablo-2'de verilmiştir.

Tablo 1.

Cinsiyet Rolü ve Cinsiyete Göre Homofobi Ölçeği'nden Alınan Puanların Betimsel İstatistikleri

	Kadın			Erkek			Toplam		
	n	X	S	n	X	S	n	X	S
Erkeksi	16	107.94	18.24	56	120.23	16.66	72	117.50	17.66
Kadınsı	74	115.26	17.36	-	-	-	74	115.26	17.36
Androjen	52	109.40	20.73	29	115.52	17.79	81	111.59	19.84
Belirsiz	60	107.52	17.40	31	108.09	17.55	91	107.71	17.36
Toplam	202	110.87	18.55	116	115.81	17.77	318	112.67	18.39

Varyans analizi sonuçlarına göre kadınların Homofobi Ölçeği'nden aldıkları puan ortalaması ($X=110.87$) ile erkeklerin puan ortalaması arasında ($X=115.81$) anlamlı bir fark vardır ($F_{(1-311)}=6.12$, $p<.05$). Buna göre, cinsiyetin homofobi üzerinde anlamlı bir temel etkisi olduğu ortaya çıkmıştır. Ortalamalardan anlaşılacağı üzere *cinsiyeti erkek olanların, cinsiyeti kadın olanlara göre homofobi düzeyleri daha yüksektir.*

Tablo 2.

Cinsiyet ve Cinsiyet Rolüne Göre Homofobi Ölçeği'nden Alınan Puanlara İlişkin İki Faktörlü Anova Sonuçları

Varyansın Kaynağı	sd	KT	KO	F	P	η^2
Cinsiyet	1	1970.27	1970.27	6.12	.014	.019
Cinsiyet rolü	3	4465.40	1488.47	4.62	.004	.043
Cinsiyet*cinsiyet rolü	2	1075.87	537.93	1.67	.190	.011
Hata	311	100160.50	322.06			
Toplam	318	4144320.00				

Farklı cinsiyet rolü gösteren öğrencilerin puan ortalamaları karşılaştırıldığında, aralarında anlamlı farkların olduğu görülmektedir ($F_{(3-311)}=4.62$, $p<.01$). Bu sonuca göre, *cinsiyet rolünün homofobi üzerinde anlamlı bir temel etkisi vardır.* Anlamlı farkların hangi cinsiyet rolleri arasında olduğunu görebilmek için yapılan çoklu karşılaştırma testine göre, erkeksi cinsiyet rolü gösterenlerin homofobi ortalaması ($x=117.50$), belirsiz cinsiyet rolü gösterenlerin ortalamasından ($x=107.71$) anlamlı derecede yüksektir ($p<.01$). Ancak erkeksi cinsiyet rolünde olanların homofobi puanları, androjen ve kadınsı

cinsiyet rolünde olanların homofobi puanlarından anlamlı derecede farklılaşmadığı tespit edilmiştir. Gözlenen tek anlamlı fark erkeksi ve belirsiz cinsiyet rolünde olanlar arasındadır; diğer cinsiyet rolleri arasında homofobi puanları anlamlı derecede farklılaşmamaktadır. Ayrıca cinsiyet ve cinsiyet rolü ortak etkisinin homofobi puanında anlamlı farka neden olmadığı tespit edilmiştir ($F_{(2,311)}=1.67$, $p>.05$). Eta kare değerlerine bakıldığında cinsiyetin homofobi üzerindeki etkisinin %02, cinsiyet rolünün homofobi üzerindeki etkisinin %04 olduğu görülmektedir.

TARTIŞMA

Bu çalışmanın amacı üniversite öğrencilerinin cinsiyet, cinsiyet rolleri ve her iki değişkenin homofobi düzeyi üzerinde, ortak etki gösterip göstermediğini incelemektir. Elde edilen ilk bulgu biyolojik cinsiyeti erkek olanların, kadın olanlara göre anlamlı düzeyde daha fazla homofobik olduğudur. Bu çalışmada elde edilen bu bulgu, daha önce yapılan araştırmaların bulguları ile örtüşmektedir (Kite ve Whitley, 1996; 1998; Bakır-Ayğar, Gündoğdu ve Ayğar, 2015; Sakallı ve Uğurlu, 2001; Cullen, Wright ve Alessandri, 2002; Güney vd., 2004; Çırakoğlu, 2006; Lozano, Verduzco & Diaz-Loving, 2009; Gormley ve Lopez, 2010; Costa ve Davies, 2012). Herek (1994) birçok araştırma bulgusundan yola çıkarak kadınların erkeklere göre daha az önyargılı olduğunu ortaya koymaktadır.

Bu çalışma neticesinde ulaşılan bir diğer bulgu üniversite öğrencilerinin homofobi düzeylerinin, onların cinsiyet rolüne bağlı olarak farklılaşmasıdır. Farkın kaynağına bakıldığında erkeksi cinsiyet rolünü gösterenlerin, belirsiz cinsiyet rolünü gösterenlere göre daha homofobik olduğu yönündeki bulguya ulaşılmıştır. Cinsiyet rolleri toplumun öngördüğü şekilde erkek ve kadınlar açısından uygun olan davranış kalıplarının öğrenilmesidir (Kolanowski, 2009). Spoden (1993) toplumların cinsiyetlere yönelik sunduğu katı cinsel rol kalıplarının homofobiyle ilişkili olduğunu ileri sürmektedir. Nitekim Buston ve Hart (2001) homofobinin, heteroseksüel kimliğin bir parçası olduğunu belirtmektedirler. Herek'e (2000) göre erilliği çok açık olan erkekler (eril cinsiyet rollerini baskın bir şekilde gösterenler), kendi cinsiyetinden ve karşı cinsiyetten olanlarla ilgili daha basmakalıp yargılara sahiptir. Dolayısıyla kendi cinsiyetini tipik olarak yansıtan erkekler, daha fazla homofobik eğilim gösterebilmektedir. Buna göre, geleneksel erkeklik normunu yansıtan bireylerin homoseksüellere karşı daha düşmanca tutum içerisinde olabilmektedir (Simon, 2008). Nitekim bu çalışmada elde edilen bulgu, bu görüşü desteklemektedir. Ancak homofobinin cinsiyet rolü açısından farklılaşmadığını gösteren çalışma bulgularının da olduğu dikkate alınmalıdır (Cullen vd., 2002). Esasında bu çalışmada cinsiyet ve cinsiyet rolleri değişkenleri için hesaplanan eta kare değerlerinin, homofobik eğilim üzerinde açıklama gücünün çok da yüksek olmadığı görülmektedir.

Araştırmada neticesinde beklenen bulgulardan biri erkeksi cinsiyet rolü gösteren erkeklerin, kadınsı cinsiyet rolü gösteren erkeklere göre daha belirgin homofobik eğilim gösterecekleri yönündeydi. Fakat örneklemdaki 118 erkek üniversite öğrencisinden hiçbiri kadınsı cinsiyet rolünü yansıtmadığından bu karşılaştırma yapılamamıştır. Esasında bu bulgu erkeklerin kendi cinsiyetlerine özgü toplumsal cinsiyet rollerinden sapmadıklarını göstermektedir. Türkiye gibi erkek egemen ve geleneksel bir toplumda (Aktaş, 2013) böylesi bir bulgunun ortaya çıkması anlaşılabilir bir durumdur. Buna karşın kadınlar toplumun kendileri için tasarladığı cinsiyet rollerini göstermekle birlikte, erkekler için tasarlanan rolleri de gösterebilmektedir. Kadınların toplum içerisinde (eril kodlar taşıyan kamusal alanda) nispeten daha fazla rol üstelenmeye başlamaları, onların karşı cinsiyete özgü atfedilen rolleri göstermelerine aracılık etmiş olabilir. Kadınların erkeksi (eril) olması yönünde toplumsal itirazlar, erkeklerin kadınsı olması yönündeki toplumsal itirazlardan daha az yoğunluktadır (Kite ve Whitley, 1998). Bir diğer ifadeyle erkeklerin kadınsı olması toplumda daha az hoşgörülle karşılanmaktadır.

Araştırmada elde edilen önemli bir diğer bulgu da homofobi üzerinde cinsiyet ve cinsiyet rollerinin ortak etkisinin olmamasıdır. Her bir değişken üniversite öğrencilerinin homofobik eğilimleri üzerinde özgül bir farka yol açarken, bu iki değişkenin ortak olarak neden bir farka yol açmamış olması elde edilen ilginç bulgulardan biridir. Bunun muhtemel sebeplerinden biri biyolojik cinsiyet ile toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin kavramsal ayrımın netlik taşıyor olmasıdır. Nitekim Türkiye’de yapılan bir çalışmada (Çelik, Yurtal ve Akgül, 2016), cinsiyet ve cinsiyet rolü kavramlarının toplum tarafından bilinçli bir biçimde değerlendirilmediğini, her iki kavramın eş veya yakın anlamlı olarak kullanıldığını ortaya koymaktadır. Oysa biyolojik cinsiyet sosyal çevre tarafından belirlenmezken, toplumsal cinsiyet içinde yaşanan toplumun değer yargılarından etkilenmektedir. Buna göre bir erkek kadınsı, bir kadın ise erkeksi cinsiyet rolünü daha baskın yansıtabilmektedir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışmada elde edilen bulgular erkeklerin ve toplumsal cinsiyeti erkeksi olanların daha fazla homofobik olduğunu göstermektedir. Homofobi sadece bu çalışmada ele alınan değişkenlerden etkilenmemektedir. Türkiye gibi ataerkil ve geleneksel bir toplumda anahtar kavramı homofobi olan ve bu tür bir fobinin gelişmesinde etkili olabilecek diğer değişkenlerin (homoseksüel biri ile tanışık olma, yaşamının büyük bir çoğunluğunu nerede geçirdiği, yaş, dindarlık, cinselliğe karşı tutum, politik yönelim ve kişilik özellikleri gibi) dikkate alındığı çalışmalara gereksinim duyulmaktadır. Ayrıca bu çalışmanın örneklemini üniversite öğrencileri oluşturmaktadır; farklı örneklem grupları üzerinde bu çalışmanın yinelenmesinin faydalı olabileceği düşünülmektedir. Yapılabilecek çalışmalardan biri de homoseksüel olanların içselleştirmiş homofobilerinin incelenmesidir. Ayrıca homoseksüellere karşı veya homofobiyi azaltmaya dönük deneysel çalışmaların yapılmasına ihtiyaç duyulmaktadır.

Kaynakça

- Aktaş, G. (2013). Feminist söylemler bağlamında kadın kimliği: Erkek egemen bir toplumda kadın olmak. *Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 30(1).
- Bakır-Ayğar, B., Gündoğdu, M. & Ayğar, H. (2015). Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Eşcinsellere Yönelik Tutumları. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 8 (41)
- Buston K., & Hart, G. (2001). Heterosexism and homophobia in Scottish school sex education: exploring the nature of the problem. *Journal of Adolescence*, 24, 95–109. DOI: [10.1006/jado.2000.0366](https://doi.org/10.1006/jado.2000.0366)
- Costa, P. A., & Davies, M. (2012). Portuguese adolescents' attitudes toward sexual minorities: Transphobia, homophobia, and gender role beliefs. *Journal of Homosexuality*, 59(10), 1424–1442. DOI: [10.1080/00918369.2012.724944](https://doi.org/10.1080/00918369.2012.724944)
- Cullen, J. M. (1997). *Homophobia in the 90's: Intolerance and acceptance of alternative lifestyles*. M.A. Thesis, San Jose State University.
- Cullen, J. M., Wright Jr, L. W., & Alessandri, M. (2002). The personality variable openness to experience as it relates to homophobia. *Journal of Homosexuality*, 42(4), 119-134. DOI: [10.1300/J082v42n04_08](https://doi.org/10.1300/J082v42n04_08)
- Çelik M., Dinç Yurtal F. & Akgül M. (2016). Toplumsal Cinsiyet Bilincinin Geliştirilmesi: Yaratıcı Drama Yöntemi. *International Creative Drama in Education Congress*, İstanbul, Türkiye, 9-11 Mart 2016, pp.39-39.
- Çırakoğlu, O.C. (2006). Perception of homosexuality among Turkish University students: The role of labels, gender, and prior contact. *The Journal of Social Psychology*, 146(3), 293-305. DOI: [10.3200/SOCP.146.3.293-305](https://doi.org/10.3200/SOCP.146.3.293-305)

- Dökmen, Z.Y. (1999). Bem Cinsiyet Rolü Envanteri Kadınsılık ve Erkeksilik Ölçekleri Türkçe Formunun Psikometrik Özellikleri. *Kriz Dergisi*, 7 (1); 27-40.
- Eskin, M., Kaynak-Demir, H. & Demir, S. (2005). Same-Sex Orientation, Childhood Sexual Abuse and Suicidal Behavior in University Students in Turkey. *Archives of Sexual Behavior*, 34, 185-195.
- Güney, N., Kargı, E. & Çorbacı-Oruç, A. (2004). Üniversite öğrencilerinin eşcinsellik konusundaki görüşlerinin incelenmesi. 24 Ağustos 2016, <http://www.batam.hacettepe.edu.tr/74/>.
- Gormley, B., & Lopez, F. G. (2010). Authoritarian and homophobic attitudes: Gender and adult attachment style differences. *Journal of Homosexuality*, 57(4), 525-538. DOI: 10.1080/00918361003608715
- Herek, G. M. (1994). Assessing heterosexuals' attitudes toward lesbians and gay men. A review of empirical research with the ATLG Scale. In B. Greene & G. M. Herek (Eds.), *Lesbian and Gay Psychology*, Vol. 1, Theory, Research and Clinical Applications (8p. 206-228). Thousand Oaks (Calif.): Sage.
- Herek, G. M. (2000). Sexual prejudice and gender: Do heterosexuals' attitudes toward lesbians and gay men differ? *Journal of Social Issues*, 56(2), 251-266.
- Herek, G. M. (2004). Beyond "homophobia": Thinking about sexual prejudice and stigma in the twenty-first century. *Sexuality Research & Social Policy*, 1(2), 6-24. DOI: 10.1525/srsp.2004.1.2.6
- Kite, M. E., & Whitley, B. E., Jr. (1996). Sex differences in attitudes toward homosexual persons, behavior, and civil rights: A meta-analysis. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 22, 336-353. DOI: 10.1177/0146167296224002
- Kite, M. E., & Whitley, B. E., Jr. (1998). Do heterosexual women and men differ in their attitudes toward homosexuality? A conceptual and methodological analysis. In: G.M. Herek, Stigma and Sexual Orientation. Understanding Prejudice Against Lesbians Gay Men, and Bisexuals. Volume 4. *Psychological Perspectives on Lesbian and Gay Issues*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Kolanowski, U. (2009). Wie Jugendliche ihre sexuelle Orientierung entdecken. Persönliche Geschichten einmal anders betrachtet. In: Watzlawik, Meike/Heine, Nora (2009) (Hg.). *Sexuelle Orientierungen. Weg vom Denken in Schubladen*. Göttingen: Vandenhoeck und Ruprecht GmbH. S. 101-152.
- Laumann E.O., Gagnon J., Michael R.T., & Michaels S. (1994). *The social organization of sexuality: Sexual practices in the United States*. Chicago: University of Chicago Press.
- Lozano Verduzco, I., & Díaz-Loving, R. (2009). Factores asociados a la expresión de la homofobia en la Ciudad de México [The expression of homophobia in Mexico City and associated factors]. *Archivos Hispanoamericanos de Sexología*, 15(2).
- Sakallı, N. & Uğurlu, O. (2001). Effects of social contact with homosexuals on heterosexual Turkish university students attitudes towards homosexuality. *Journal of Homosexuality*, 42 (1), 53-62.
- Sakallı-Uğurlu, N., & Uğurlu, O. (2004). Eşcinsellik ve eşcinselliğe ilişkin tutumlar: Önyargı ve ayrımcılık. Kaos GL, *Geylerin ve lezbijenlerin sorunları ve toplumsal barış için çözüm arayışları* (51-63). Ankara: Kaos GL Kitapları.
- Sielert, U. & Timmermanns, S. (2011). *Expertise zur Lebenssituation schwuler und lesbischer Jugendlicher in Deutschland. Eine Sekundäranalyse vorhandener Untersuchungen*. Retrieved from:<http://www.sielert.unikel.de/Dokumente/Expertise%20Homosexuelle%20Jugendliche.pdf> (20.05.2016)
- Simon, B. (2008). Einstellungen zur Homosexualität: Ausprägungen und psychologische Korrelate bei Jugendlichen ohne und mit Migrationshintergrund (ehemalige UdSSR und

Türkei). *Zeitschrift für Entwicklungspsychologie und Pädagogische Psychologie*, 40(2), 87-99. DOI: <http://dx.doi.org/10.1026/0049-8637.40.2.87>

- Spoden, C. (1993). Geschlechtsspezifische Jungenarbeit als Antwort auf Frauen- und Schwulenfeindlichkeit. In Senatsverwaltung für Jugend und Familie. Referat für gleichgeschlechtliche Lebensweisen (Hrsg.), *Dokumente lesbisch-schwuler Emanzipation*, 8, 101-123. Berlin: Herausgeber.
- Şah, U. (2012). Eşcinselliğe, Biseksüelliğe ve Transseksüelliğe İlişkin Tanımlamaların Homofobi ve LGBT Bireylerle Tanışıklık Düzeyi ile İlişkisi. *Psikoloji Çalışmaları Dergisi*, 32(2), 23-48.
- Watzlawik, M. (2003). Jugendliche erleben sexuelle Orientierungen. Eine Internetbefragung zur sexuellen Identitätsentwicklung bei amerikanischen und deutschsprachigen Jugendlichen im Alter von 12-16 Jahren. Dissertation, Technische Universität Braunschweig. In: Watzlawik, M. & Heine, N. (2009) (Hg.). *Sexuelle Orientierungen. Weg vom Denken in Schubladen*. Göttingen: Vandenhoeck und Ruprecht GmbH. S. 110, 148-149.
- Wells J.E., McGee M.A., & Beautrais A.L. (2011). Multiple Aspects of Sexual Orientation: Prevalence and Sociodemographic Correlates in a New Zealand National Survey. *Archives of Sexual Behavior*, 40(1): 155-168. doi: [10.1007/s10508-010-9636-x](https://doi.org/10.1007/s10508-010-9636-x)
- Wichstrøm L, & Hegna K. (2003). Sexual orientation and suicide attempt: A longitudinal study of the general Norwegian adolescent population. *Journal of Abnormal Psychology*, 112: 144–151. <http://dx.doi.org/10.1037/0021-843X.112.1.144>

Extended English Abstract

Introduction

Homophobia can be defined as hostility tendencies against gays which contains a negative assesment. This negative assesment may contain tendencies of emotional (example: disgust); cognitive (example: degrading stereotypness); and behavioral (example: avoidance) (Sielert & Timmemanns, 2011). It shows that they reflect tendency of homofhobia much more compare to women because of improvement some advantages for men. Thus, some internal and international publications support these evidence (Sakallı & Uğurlu, 2001; Güney et al., 2004; Çırakoğlu, 2006). Furthermore, some findings have been obtained about the gender role of effective variable on the tendency of the homophobia (Cullen, 1997; Herek, 2000; Simon, 2008).

Referring to the literature, any study come across biological and gender role effect on the homophobia testing the effects of common. This study aims to invastigate gender, gender roles and both of two variables whether efficient on the homofhobia levels or not.

Method

The research is designed according to corralational model. The working group of the sample consists of Cukurova Univercity students who are different departments 202 women and 118 men, totally 320 persons. The students' age average is 22.14. It was used the BEM Gender Role Survey (BGRS). BGRS is used this study in order to determine for univercity students' gender role which invented by BEM (1974). Hudson and Ricket Homophobia Scale (HRHS) as data collection scales. This scale measures general attitudes of poeple against gay&lesbian persons.

Findings

In order to explain findings from the investigation two-way analysis of variance was used the data analyse for independent variable. Because of homogeneous of variance the scheffe test was used as a post Hoc Test in order to identify which groups the difference is the significant differences in the groups.

There is a significant difference between men and women from homophobia scale the average score is ($X=110.87$) for women and ($X= 115.81$) for men. Thus, gender is the main effect on the homophobia. As it is seen from the results, it can be said that men is much more homophobic than women.

When the students who has average score different gender role is compared, significant difference is seen among the groups ($F_{(3-311)}=4.62$, $p<.01$). It means that gender role has the main significant effect on the homophobia. According to multiple comparison test has been done so as to determine which gender role arise from significant difference when the students' gender role of homophobia average score is higher than undefined gender role of homophobia core ($X= 107,71$). But there is no significant differences among the students who has masculine gender role and feminine&androgens gender role. The only significant difference is observed between undifined and masculine gender role. Additionally it is identified gender and gender role common effect doesn't cause significant difference on the homophobia scores ($F= 1,67$).

Conclusions

The first evidence was obtained from this study is as gender of means homophobia level is much more than women. This evidence is coincided other information which has been obtained from the literature (Kite & Whitley, 1996; 1998; Sakallı & Uğurlu, 2001; Cullen, Wright & Alessandri, 2002; Güney & et al., 2004; Çırakoğlu, 2006; Gormley & Lopez, 2010; Costa & Davies, 2012).

The other important finding from this study is homophobia levels are different depending on their gender role among the university students. It is seen that source of its difference student who has masculine gender role is much homophobic than has adrogen gender role. Buston and Hart points out (2001) that homphobia is part of heteroseksual identity. According to them, people who reflect traditional masculinity norm can be more hostility attitude against homoseksuals (Herek, 2000; Simon, 2008).

The other important evidence was obtained from this study is determination which gender and gender role has not common effect on homophobia. The interesting evidence which was obtained from this study is that when every variable brings about specific difference students' homophobic levels among university students, these two variables don't give rise to difference as a common effect. Probably, it may be conceptual distinction that it can't be separate between biological diversity gender and social gender role.

As a result, when the university students who have their homophobia score of levels is different according to main effect; two variables don't be difference as a remarkable common effect on the homophobia. In this study, it is not clear that students are action against gay&lesbian whether or not. Furthermore, several investigation evidence (Herek, 2000; Lozano, Verduzco & Diaz-Loving, 2009; Costa & Davies, 2012) proves that people have much more negative attitude against gey than lesbian.

It is needed that these studies must be done traditional and patriarchal countries just like Turkey. Other effective variables (meeting to homoseksual person, where s/he lives, age, religion, attitude against the sexuality, politic tendency, personality characteristics) can be researched. Besides in this study is done with university students as a sample; it is thought that this study can be done some different samples.